

1. Pro sdruženou hustotu pravděpodobnosti $f(x, y) = C \cdot \sin(x + y)$ pro $x, y \in \langle 0, \frac{\pi}{2} \rangle$

Protože se jedná o hustotu pravděpodobnosti a zároveň platí, že náhodné veličiny x a y jsou definovány na intervalu \Rightarrow jedná se o spojitě náhodné veličiny \Rightarrow musíme integrovat

Určete:

(a) konstantu C

jako je u náhodné veličiny plocha pod křivkou rovna 1, tak je u sdružené plocha pod „plochou“ rovna 1.

$$\int_a^b \int_c^d f(x, y) dx dy = 1$$

$$\int_0^{\frac{\pi}{2}} \int_0^{\frac{\pi}{2}} C \cdot \sin(x + y) dx dy = 1$$

$$C \cdot \int_0^{\frac{\pi}{2}} \int_0^{\frac{\pi}{2}} \sin(x + y) dx dy = C \cdot \int_0^{\frac{\pi}{2}} \int_0^{\frac{\pi}{2}} (\sin(x) \cdot \cos(y)) + (\cos(x) \cdot \sin(y)) dx dy =$$

$$= C \int_0^{\frac{\pi}{2}} [(-\cos(x) \cdot \cos(y)) + (\sin(x) \cdot \sin(y))]_0^{\frac{\pi}{2}} dy =$$

$$= C \int_0^{\frac{\pi}{2}} \left[\underbrace{\left(-\cos\left(\frac{\pi}{2}\right) \cdot \cos(y)\right)}_0 + \underbrace{\left(\sin\left(\frac{\pi}{2}\right) \cdot \sin(y)\right)}_1 - \underbrace{\left(-\cos(0) \cdot \cos(y)\right)}_{-1} - \underbrace{\left(\sin(0) \cdot \sin(y)\right)}_0 \right] dy =$$

$$= C \int_0^{\frac{\pi}{2}} (\sin(y) + \cos(y)) dy = C \cdot [-\cos(y) + \sin(y)]_0^{\frac{\pi}{2}} =$$

$$C \cdot \left[\underbrace{-\cos\left(\frac{\pi}{2}\right)}_0 + \underbrace{\sin\left(\frac{\pi}{2}\right)}_1 + \underbrace{\cos(0)}_1 - \underbrace{\sin(0)}_0 \right] = 2C = 1$$

$$C = \frac{1}{2}$$

V tomto případě je k zjištění konstanty C integrovat $2x$ a to přes funkce x a y (je jedno v jakém pořadí). Je důležité si uvědomit, že v případě, že integruji přes x , jsou všechny proměnné y vlastně konstanta. Z toho důvodu není složité integrovat, jen si dávat pozor na postup. V tomto případě se nejdříve integrovalo přes x a až poté přes y .

(b) obě marginální pravděpodobnosti funkce

$$\mathbf{f(y)} = \int_a^b f(x, y) dx = \int_0^{\frac{\pi}{2}} \frac{1}{2} \sin(x + y) dx = \frac{1}{2} \int_0^{\frac{\pi}{2}} (\sin(x) \cdot \cos(y)) + (\cos(x) \cdot \sin(y)) dx =$$

$$= \frac{1}{2} [(-\cos(x) \cdot \cos(y)) + (\sin(x) \cdot \sin(y))]_0^{\frac{\pi}{2}} = \frac{1}{2} (\sin(y) + \cos(y))$$

$$\mathbf{f(x)} = \int_c^d f(x, y) dy = \int_0^{\frac{\pi}{2}} \frac{1}{2} \sin(x + y) dy = \frac{1}{2} \int_0^{\frac{\pi}{2}} (\sin(x) \cdot \cos(y)) + (\cos(x) \cdot \sin(y)) dy =$$

$$= \frac{1}{2} [(-\cos(x) \cdot \cos(y)) + (\sin(x) \cdot \sin(y))]_0^{\frac{\pi}{2}} = \frac{1}{2} (\sin(x) + \cos(x))$$

Lze použít i substituci

je důležité si pamatovat vzoreček pro marginální pravděpodobnostní funkce. V tuto chvíli se integruje pouze podle jedné proměnné. Stále je použita varianta, kde není substituce. Pozor, nemusí platit, že $f(y)$ je to samé co $f(x)$ jen s jinou proměnnou

kdo chce použít substituci pro výpočet, lze to jednoduše takto.

$$\left| \begin{array}{cc} t & x+y \\ dt & dx \end{array} \right| \text{ resp. } \left| \begin{array}{cc} t & x+y \\ dt & dy \end{array} \right|$$

(c) obě podmíněné pravděpodobnostní funkce

$$\begin{aligned} \mathbf{f(x|y)} &= \frac{f(x, y)}{f(y)} = \frac{\frac{1}{2} \sin(x+y)}{\frac{1}{2} (\sin(x) + \cos(x))} = \frac{\sin(\mathbf{x+y})}{(\sin(\mathbf{x}) + \cos(\mathbf{x}))} \\ \mathbf{f(y|x)} &= \frac{f(x, y)}{f(x)} = \frac{\frac{1}{2} \sin(x+y)}{\frac{1}{2} (\sin(y) + \cos(y))} = \frac{\sin(\mathbf{x+y})}{(\sin(\mathbf{y}) + \cos(\mathbf{y}))} \end{aligned}$$

Podmíněná pravděpodobnost lze opět vypočítat pouze prostým dosazením do základních vzorečků.